

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено:	24.09.2013		
Организација:	Број:	Получено:	Значење:
07	17/204		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12 и 24/13), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **обoa** за шесто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование.

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ОБОА

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

**ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО
МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ**

Скопје, 2013

ВОВЕД

Во шестгодишното основно музичко училиште на инструментот обоа може да се запишат ученици кои наполниле од 8 до 10 години.

Целта на наставата по обоа е на учениците да им се развие љубов кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музицирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот обоа. Наставната програма за обоа е да се оспособи ученикот технички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и да се изгради во добар сестран уметник.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот на учебната година секој ученик полага годишен испит.

- **Неделниот фонд** е 2 часа, односно годишниот фонд е 72 часа.

- **Статус на предметот:** задолжителен.

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ОБОА ВО VI ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да развива способност за прецизно интонирање на тонска висина;
- да развива способност за следење интонација од инструмент;
- да развива музичка меморија;
- да развива способност за развивање брзина во изведба на сложени технички елементи;
- да развива способност за развивање на различни техники на артикулација;
- да употребува различна артикулација во изведба на скалите и техничките вежби;
- да развива способност за изведба на скалите и композициите во побрзо темпо;
- да покажува интерес - желба за изведување на јавни настапи, како солистички, камерно, така и со пијано придржба;
- да развие способност да ги изведува композициите со пијано придржба;
- да придонесува за негување на култивирани пријатен тон и чиста интонација;
- да развива способност за обликување и водење на тонот;
- да ја совладува употребата на дишење со помош на дијафрагмата;
- да ја запознава техниката на свирење скали во опсег на обоата од **б** до **Г3**;
- да ја развива техниката на изведување атака;
- да ја развие синхронизацијата на прстите, јазикот и дишењето;
- да ја развива способноста за свирење на различните техники на артикулација: легато, стакато, портато и др.;
- да го негува чувството за метро-ритмичка пулсација и темпо;
- да развива способност за свирење мелодии и песни со разновидна ритмичко-мелодиска линија;
- да придонесува за негување на култивирани пријатен тон и чиста интонација;
- да покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- да се оспособува за активно, внимателно слушање на музиката;
- да развива чувство за ритам;
- да развива интерес за изведување на спонтани импровизации на кратки музички мотиви;
- да знае да репродуцира нотен текст (ритмички и мелодиски);
- да развива интерес кон инструментот и музиката;
- да придонесува за развивање на музичката меморија;
- да ја развие способноста да ги изведува скалите и композициите во побрзо темпо.
- да развива интерес за изведување на спонтани импровизации на кратки музички мотиви;
- да развива чувство за музичка изразност.

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Тема I: СКАЛИ (12 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: -да развива способност за развивање на различни техники на артикулација; -да презентира легато, стакато и дупли јазик на зададените скали; -да ги препознава тоновите во дадените скали; -да ги демонстрира скалите технички правилно; -да ги презентира скалите до четири предзнаци; -да ги презентира разложено трозвучите и четворозвучите на соодветните скали; - да ги презентира скалите со шеснаестини ноти; -да презентира хроматска скала; -даги презентира скалите во терци; -да ги презентира скалите во побрзо темпо; -да ги презентира трозвучите, четворозвучите на соодветните скали со различен вид на	C-Dur / a-moll G-Dur / e-moll D-Dur / h-moll A-Dur / fis-moll E-dur/cis-moll F-Dur / d-moll B-Dur / g-moll Es-Dur / c-moll As-dur/f-moll	- Дурска скала - Молска скала - Хроматска скала Свирење интервали -терци Трозвук-разложен Доминантен четворозвук-разложен Намален четворозвук – разложен	Активност 1 Употреба на скалите во целиот опсег на обоата од b до g3. Активност 2 Користење на скалите по следниот редослед: скала, разложена скала, трозвук, разложен трозвук, четворозвук, разложен четворозвук, терци. Активност 3 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во некои скали. Активност 4 Во Дурските скали се користи доминантен четворозвук, а во молските намален четворозвук на седмо стапало. Активност 5 Од молските скали се користат само хармонските молски скали. Активност 6 Употреба на различна артикулација и различна метрика. Активност 7 Употреба на хроматска скала Активност 8 Употреба на метроном за ритмички попрецизна презентација на скалите.

<p>артикулација; -Да ги презентира сите трозвучи и четворозвучи во целиот опсег на инструментот; - зададените скали да ги изведува напамет; -да ги презентира скалите со различна артикулација; -да ги презентира скалите во различна метрика (2/4, 3/4)</p>			<p>Методи</p> <ul style="list-style-type: none">- Метод на демонстрација- Метод на објаснување- Дијалошки метод
---	--	--	--

ТЕМА II: ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ (25 часа)		
Цели	Содржини	Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none">- да развива способност за развивање брзина во изведба на сложени технички елементи;- да развива способност за изведба на техничките вежби во побрзо темпо;- да ги препознава и употребува различните техники на артикулација;- да го демонстрира правилно нотниот текст;- да го негува чувството за метро- ритмичка пулсација и темпо;- да ги презентира вежбите во побрзо темпо;- да развива брзина во изведба на шеснаестините;- да демонстрира свирење на вежби со различни нотни вредности;- да издржува тонови со подолги нотни вредности- да изведува вежби со вибрато;- да ја користи дијафрагмата за водење и обликување на ТОНОТ.	<ul style="list-style-type: none">- Водење на тоновите до трета октава- Правилно вежбање и користење на динамички вредности-<i>p, f</i>- крешендо и декрешендо- Правилно користење на дијафрагма заедно со техничката вежба-Користење на стакато и дуппли јазик	<ul style="list-style-type: none">- Дијафрагма- Стакато- Легато- Дуппли јазик- Метрика- Вибрато-Ритмика
		<p>Активности и методи</p> <p>Активност 1 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација.</p> <p>Активност 2 Употреба на дијафрагма како средство за обликување на тонот.</p> <p>Активност 3 Употреба на вибрато како средство за обликување на бојата на тонот.</p> <p>Активност 4 Развивање брзина во изведба на сложени технички елементи.</p> <p>Активност 5 Користење на метроном.</p> <p>Активност 6 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во зададените вежби.</p> <p>- Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалошки метод</p>

Тема III: ЕТИДИ (25 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да ги демонстрира зададените етиди во даденото темпо; - да го негува чувството за метроритмичка пулсација; - да го препознава и демонстрира зададениот текст; - да ја препознава интонацијата; - да развива техника на свирење на инструментот и свирење на различни нотни вредности; - да го негува чувството за метроритмичка пулсација. - да ја користи дијафрагмата за водење и обликување на ТОНОТ; - да се приспособува за контролата на дишењето.	- Технички етиди-етиди за развивање на техника и синхронизација на прсти и јазик - Концертни етиди-етиди коишто ќе придонесат за развивање на динамиката, агогиката и фразирањето на една композиција	Етиди Артикулација Стакато Легато Динамика Темпо Ритам	Активност 1 Користење на етиди со различен карактер. Активност 2 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во зададените етиди. Активност 3 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација во етидите. Активност 4 Водење и обликување на толот преку користење на дијафрагмата Активност 5 Фразирање –преку самостојна изведба Активност 6 Слушање етиди. Активност 7 Користење на метроном. - Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалогски метод

ТЕМА IV: КОМПОЗИЦИИ СО ПРИДРУЖБА НА ПИЈАНО (10 ЧАСА)		
Цели	Содржини	Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> -да ја совладува употребата на вибрато во изведба на композициите; -да развива способност за обликување и водење на тонот; - да ја препознава содржината на композијата; - Да го демонстрира правилно нотниот текст; - да ги разликува формите на зададените композиции; -да ја користи дијафрагмата за водење и обликување на ТОНОТ; -Да ги демонстрира композициите напамет за развивање на музичката меморија; -да го презентира уметничкиот израз при интерпретацијата на музичкото дело; -да ги разликува различните стилски карактеристики на зададените музички дела; -да демонстрира прецизност при изведбата на зададените композиции; -да демонстрира способност за слушање на пијаното и заедничко музичирање со израз, фразирање. 	<p>Содржини</p> <ul style="list-style-type: none"> - Интонација - Примена на композициите со пијано придружба 	<p>Поими</p> <p>Корелетиција</p> <p>Пијано</p>
		<p>Активност 1 Анализа на композицијата.</p> <p>Активност 2 Користење на композиции со различен карактер.</p> <p>Активност 3 Користење на композиции од различни епохи.</p> <p>Активност 4 Меморирање на композициите.</p> <p>Активност 5 Обликување и водење на тонот.</p> <p>Активност 6 Употреба на вибрато во изведба на композициите.</p> <p>Активност 7 Посета на концерти.</p> <p>Активност 8 Учество на концерти и натпревари.</p> <p>Активност 9 Проба со пијано придружба.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Метод на демонстрација - Метод на објаснување - Дијалогски метод

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Со оглед на возраста на учениците, часовите по обоа треба да вклучуваат различни видови на музички активности. Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот (примери од класичната музика, музика од други стилови и жанрови) и снимена, за воочување на нејзиниот карактер и изразните средства, како и за доживување и совладување на наставните содржини, а притоа да се негува чувството за метро-ритмичка пулсација.

Обработка на композициите коишто се свират на часовите: хармонија, солфеж, музички форми итн.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (темпо, динамика), со израз и правилно фразирање со чувствување на ритмот.

За посликовито претставување на висината на тоновите и нивното попречно интонирање треба да се применува пеење на нотниот текст.

Се препорачува посета на концерти во текот на целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на композициите кои ќе се исполнуваат.

Тема I: СКАЛИ -12 часа

Тема II: ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ - 25 часа

Тема III: ЕТИДИ - 25 часа

Тема IV: КОМПОЗИЦИИ СО ПРИДРУЖБА НА ПИЈАНО - 10 часа

НАСТАВНИ СРЕДСТВА:

- инструмент;
- учебници;
- Интернет;
- аудио - визуелни средства.

ЛИТЕРАТУРА:

ЕТИДИ И ТЕХНИЧКИ ВЕЖБИ

- Sigismondo Singer - Method in Theory and Practice – Part 1
- Sigismondo Singer - Method in Theory and Practice – Part 2
- Evelyn Rothwell – Техника за обоа 3

КОМПОЗИЦИИ СО ПРИДРУЖБА НА ПИЈАНО И СОЛО - КОМПОЗИЦИИ:

- J. Brahms – Waltz op.39 N.15
- J.S. Bach – Arioso - Cantata BWV 156 adagio
- Erik Satie – Gnossienne 3
- Gabriel Faure – Berceuse op.16
- L.V. Beethoven – Ecossaise
- F. Chopin – Farewell Waltz op. 69 No1
- E. Grieg – Arabian Dance from Peer Gynt suite No2 op.55
- D. Scarlatti – Siciliano
- C. Debussy - The Little Negro

Наставникот може да ја зголеми програмата во зависност од потребите на ученикот/ученичката.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичко изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа.

При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава на индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

Во текот на наставата редовно се следи развојот на секој ученик. На крајот од секое полугодие се организира јавен час отворен за родителите и другите наставници на кој учениците би имале можност да ги претстават активностите застапени во текот на учебната година и своите постигања.

Се препорачува активно учество на државни и меѓународни натпревари, како и посета на семинари и работилници.

На крајот на учебната година ученикот полага испит со следнава програма:

скали: две скали (дурска и молска) разложено со трозвук и четворозвук;

етиди: две етиди од наведената литература, со различен карактер (една мелодиска, една техничка);

композиции: една композиција по слободен избор.

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Целите и задачите на наставниот предмет обоа ќе се реализираат во кабинет за индивидуална настава, опремен со потребните наставни и нагледни средства, според нормативот за музичко училиште.

6. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- има развиен интерес кон инструментот и музиката;
- има развиено чувство за музичка изразност;
- има развиено музичка меморија;
- има правилно држење на телото при свирењето;
- има развиена синхронизација на прстите, јазикот и дишењето;
- има развина способност свирење на различните техники на артикулација: легато, стакато, портато, и др
- да покажува интерес - желба за изведување на јавни настапи, како солистички, камерно, така и со пијано придржба.

7. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по обоа за шесто одделение на основното уметничко (музичко и балетско) образование може да ја изведува лице кое завршило:

- факултет за музичка уметност- вокално-инструментален оддел, насока обоа, степен VII/1.

Наставникот треба да има стекнато педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

Изготвил: Работна група формирана со решение број 02-348/1 од 19.02.2013 година

Координатор: м-р Анкица Витанова, советник, Биро за развој на образованието

Контролирал: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор

Одобрил: м-р Весна Хорватовиќ, директор

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по обоа за шесто одделение на шестгодишното основно музичко и балетско образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

 РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бр. 11-4995/1
17 09 20 13 год.
СКОПЈЕ

на ден _____

Скопје 4

Министер
Спиро Ристовски

